

Theologie

Hemelse reisbegeleiding

ROB VAN HOUWELINGEN

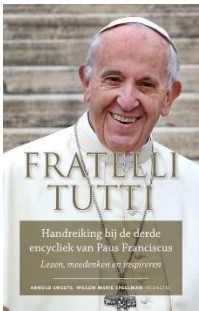

Sporen van engelen in het
Nieuwe Testament

Hemelse reisbegeleiding, Rob van Houwelingen, € 12,99 paperback

In de belevingswereld van de westerse mens spelen engelen geen rol van betekenis meer. Daar staat tegenover dat hun sporen tijdens iedere periode van de kunstgeschiedenis duidelijk zichtbaar zijn.

Via twaalf exegetische verkenningen bespreekt Rob van Houwelingen in Hemelse reisbegeleiding alles wat het Nieuwe Testament zegt over engelen of engelmachten. Daarbij worden telkens lijnen getrokken naar vandaag. Expliciet komt de kwestie aan de orde waarom wij tegenwoordig zo weinig engelen zien, vergeleken met de tijd van de Bijbel. Hebben we onze visie op de werkelijkheid bewust of onbewust laten versmallen tot wat op aarde gebeurt en zichtbaar is?

Fratelli Tutti, handreiking bij de derde encycliek van Paus Franciscus, red. Arnold Smeets & Willem Marie Speelman, € 15,-- paperback

Na de boodschap in 'Laudato Si' om zorg te hebben voor de schepping, is er in de derde encycliek Fratelli tutti de hartstochtelijke oproep om zorg te hebben voor elkaar. Als deze derde encycliek de harten van kerk en samenleving verovert slaan het Franciscaan Studiecentrum en de Tilburg School of Catholic Theology de handen ineen. Ze organiseren een online-cursus, vragen inleiders bij elk hoofdstuk van de encycliek een toelichting te geven en delen deze handreikingen met een groter publiek, middels deze uitgave. Zo wordt deze encycliek nog toegankelijker en relevanter, want de auteurs maken duidelijk: ontmoeting hoeft niet te eindigen in een confrontatie en polarisatie, maar kan ook en vooral een verrijking zijn. Met dank aan de liefde die ons open doet gaan voor de ander.

Het Maria Magdalena mysterie, Jacob Slavenburg, € 19,99 paperback

Cultuurhistoricus Jacob Slavenburg voert de lezer op meeslepende wijze mee op zijn zoektocht naar de ware Maria Magdalena. In Het Maria Magdalena Mysterie laat hij zien dat Maria Magdalena niet de eerste vrouw is die in de geschiedenis van het jodendom en christendom is 'weggeschreven'. Door veel religies is 'het vrouwelijke' lange tijd als bedreigend gezien, verdacht

gemaakt en weggedrukt. Een eerherstel van Maria Magdalena opent de weg naar een integraler mensbeeld en een groeiend besef van gelijkwaardigheid van vrouw en man.

Filosofie

Metafysica

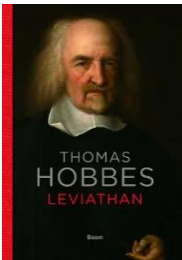
Van orde naar
ontvankelijkheid
GERT-JAN VAN DER HEIDEN

**Metafysica, van orde naar ontvankelijkheid,
Gert-Jan van der Heiden, € 29,90 paperback**

Gert-Jan van der Heiden laat in dit boek zien wat er op het spel staat in de aloude metafysische vragen over 'zijn', 'denken' en 'waarheid', en hoe de posities die in de loop van de geschiedenis van de metafysica zijn ontwikkeld doorwerken in de hedendaagse pogingen de metafysica te transformeren.

In gesprek met de klassieke metafysica en de moderne metafysicakritiek laat Van der Heiden zien hoe een hedendaags perspectief op de verhouding van zijn, denken en waarheid eruit zou kunnen zien.

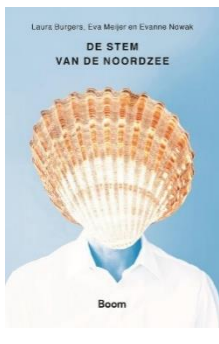

**Leviathan,
Thomas Hobbes, € 29,90 paperback**

'Tot zo ver de ellendige toestand waar de mens zuiver door de natuur in verkeert. Toch heeft hij de mogelijkheid om eruit te komen, deels door de hartstochten en deels door de rede. De hartstochten die de mensen aanzetten tot vrede, zijn angst voor de dood, het verlangen naar dingen die het leven veraangenamen, en de hoop deze door arbeid en ijver te verwerven. De rede wijst passende vredesbepalingen aan, op grond waarvan de mensen tot elkaar gebracht kunnen worden.'

Ambitueus, origineel en controversieel: Hobbes' meesterwerk, 'Leviathan' (1651) was en is een van de kernteksten van ons denken over maatschappij en politiek. Na de succesvolle gedeeltelijke uitgave in de reeks Boom Klassiek is er eindelijk een volledige editie.

De natuur van de mens is wezenlijk competitief en zelfzuchtig, stelt Hobbes. Daarom pleit hij voor een krachtige soevereine heerser - een 'Leviathan'. Deze heerser heeft de macht om vrede af te dwingen en de wet op te leggen, maar hij is ook het levende symbool van de eenheid van de staat, waarin alle burgers een plek vinden om te leven. Zo is Hobbes' boek een antwoord op de chaos en anarchie die de burgeroorlogen van de zeventiende eeuw Europa brachten.

**De stem van de Noordzee,
Laura Burgers, Eva Meijer, Evanne Nowak, € 17,50 paperback**

Een boek dat het beste uit de filosofie, de literatuur en het recht bij elkaar brengt om de Noordzee een eigen stem te geven. In het antropoceen zijn mensen, planten, dieren en dingen onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dit vraagt om nieuwe vormen van vertegenwoordiging in politiek, recht, ethiek en taal. In opdracht van de Ambassade van de Noordzee onderzoeken de auteurs vanuit het idee van filosoof Bruno Latour om dieren en dingen een stem te geven, hoe de Noordzee over zichzelf zou kunnen beschikken.. We treuren om de teloorgang van de Noordzee. Hoe komen we uit onze ecologische rouw? We kunnen luisteren naar wat de dieren – de vissen, vogels, krabben van de Noordzee – ons te zeggen hebben, stelt filosoof Eva Meijer. We kunnen het gesprek met dieren aangaan en hun een stem geven. Hoe dat kan werken laat jurist Laura Burgers zien. Voor de dieren zou het handig zijn als de Noordzee een eigen rechtspersoon zou worden. Laura Burgers is jurist, auteur van jeugdromans, en is als expert werkzaam in het VN-programma Rights of Nature. Eva Meijer is filosoof, kunstenaar, muzikant en romanschrijver. Haar werk is in vele talen vertaald. Ze heeft een column in Trouw. Evanne Nowak werkt als programmamaker, curator en gespreksleider

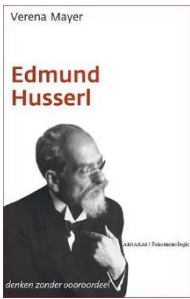

**De lege hemel,
Marjan Slob, € 20,99 paperback**

De lege hemel van Marjan Slob is een kleine filosofie van de eenzaamheid. Genomineerd voor Beste Spirituele Boek 2021 en op de shortlist van de Socratesbeker.

Het woord 'eenzaamheid' zingt rond. Bezorgde beleidsmakers nemen maatregelen om de eenzaamheid onder geïsoleerde hoogbejaarden en gamende jongeren te 'bestrijden'. Het begrip zelf wordt echter maar weinig onderzocht.

In De lege hemel doet filosoof Marjan Slob dat wel. Ze presenteert 'eenzaamheid' als het droevige gevoel dat je krijgt wanneer je een tekort aan verbondenheid ervaart. Slob ziet eenzaamheid echter ook als een verschijnsel dat belangrijke menselijke talenten aan het licht brengt. Wanneer je eenzaam bent, lijd je immers aan wat er níét is, en dat getuigt van zelfreflectie en voorstellingsvermogen.

**Edmund Husserl, denken zonder oordelen,
Verena Mayer, € 19,95 paperback**

Zijn motto Zurück zu den Sachen selbst vraagt om een neutraal en onbevangen verstand. De fenomenologische methode is, van filosofie tot natuurkunde, theoretisch bruikbaar en binnen de domeinen van bijvoorbeeld pedagogiek en psychiatrie ook praktisch inzetbaar. Dr. Verena Mayer schetst eerst een compleet en systematisch overzicht van Husserls denkbeelden en werk. Daarna volgen de bijlagen die zijn methode belichten vanuit verschillende disciplines.

**De goede voorouder,
Roman Krznaric, € 22,99 paperback**

Onder alle grote problemen waar de wereld mee worstelt, ligt één kraakheldere oorzaak: we denken alleen aan de korte termijn. In dit urgente en praktische filosofieboek breekt bestsellerauteur Roman Krznaric het debat hierover open. Hij beschrijft de geschiedenis van dit kortetermijndenken en schetst hoe we verder kunnen kijken dan onze eigen generatie lang is.

Krznaric beschrijft een nieuwe manier De grote problemen van onze tijd gaan allemaal terug op één ding: we denken alleen aan de korte termijn. Dat denken koloniseert de toekomst. Je ziet het in het bedrijfsleven, de politiek en het persoonlijk leven. Zo ontstaat steeds meer ongelijkheid tussen bevolkingsgroepen en nemen existentiële dreigingen toe. Om goede voorouders te worden moeten we onder meer onze economie en politiek radicaal omvormen – een enorme opgave. Maar onder die ambitieuze doelen ligt iets wat we zelf kunnen doen: onze kortzichtigheid inruilen voor langetermijndenken. Krznaric onthult zes praktische manieren om onze hersenen hierin bij te scholen.

**De macht van nietsdoen,
Jenny Odell, € 22,99**

Niets is vandaag de dag moeilijker dan nietsdoen. Maar in een wereld waarin we er alleen maar toe doen als we 24/7 'aan' staan, is nietsdoen misschien wel de belangrijkste vorm van verzet.

Jenny Odell schreef een kritiek op de kapitalistische krachten die om onze aandacht strijden. We gaan anders denken over productiviteit, krijgen opnieuw verbinding met onze omgeving en ontdekken weer betekenisvolle vormen van geluk en echte aandacht.

FRITS DE LANGE
**EINDELIJK
VOLWASSEN**
DE WIJSHEID
VAN DE TWEEDE
LEVENSHELFT

**Eindelijk volwassen, de wijsheid van de tweede levensfase,
Frits de Lange, € 20,99 paperback**

Frits de Lange gaat dit jaar met pensioen. Dan breekt voor hem een nieuwe levensfase aan. Wat zal die hem brengen?

Onze cultuur houdt ons als ideaal voor dat je zo lang mogelijk jong moet blijven. 'Forever young' luidt het lijflied van veel babyboomers zoals bijvoorbeeld Matthijs van Nieuwkerk. Maar hij en anderen vergeten dat Bob Dylan, de schrijver van dit lied, het schreef voor zijn pasgeboren kind, niet voor boomers. Nee, De Lange is geen aanhanger van het frame successful aging.

Moeten we ons dan overgeven aan het schrikbeeld dat ouder worden betekent dat er alleen maar sprake is van aftakeling en neergang? Nee, want een mens kan ook groeien, namelijk in wijsheid. Niet automatisch. Wie eigenwijs is op zijn dertigste is dat op hoge leeftijd vaak nog steeds en misschien nog wel erger. Maar een mens kan er zelf wel iets aan doen.

De Lange kiest in zijn boek voor de filosofie en gerontologie als gidsen. Maar ook de Bijbel, de poëzie en mystiek blijken goede hulpen in de zoektocht naar wat wijsheid dan precies is.

**Ogenblik & Eeuwigheid,
Joke Hermsen, € 21,50 paperback**

In Ogenblik & eeuwigheid doet Joke J. Hermsen twee dingen tegelijk. Zij maakt de balans op van wat zij in de afgelopen twee decennia aan beschouwend werk heeft gepubliceerd en verkent nieuwe onderwerpen in de domeinen waarin zij zich bijzonder thuis voelt: die van de kunst, het denken en de ervaring van de tijd.

Deze bundel bevat naast oud goud uit Stil de tijd en Kairos, waaronder stukken over Rothko, Ten Holt, Woolf & Proust, Thomas Mann en Vasalis, vele nieuwe essays.

**Quantum, de oerknal en God,
Maarten van Buuren, € 19,99 paperback**

Toen de jonge Duitse natuurkundige Werner Heisenberg in 1925 ontdekte dat het gedrag van deeltjes op atomair niveau onbepaalbaar is, ontketende hij een wetenschappelijke revolutie die het moderne wereldbeeld op zijn kop zette. Tot het moment van Heisenbergs ontdekking dachten wetenschappers dat alles meetbaar was en leek het een kwestie van tijd voordat de mens de natuur geheel en al zou hebben doorgrond. Met de quantumfysica, waarvoor Heisenberg de grondslag legde, kwam aan dit optimisme een abrupt einde.

Er bleek een kloof te gopen tussen onze waarneming en de dynamiek waar alles uit voortkomt. In 'Quantum, de oerknal en God' onderneemt Maarten van Buuren een filosofische verkenning van de consequenties van Werner Heisenbergs ontdekking. Dat

brengt Van Buuren tot een nieuw inzicht over de oorsprong van de dingen. 'God is Natuur' stelde Baruch Spinoza in de 17e eeuw, maar met de opkomst van de moderne natuurkunde in de 18e en 19e eeuw raakte de natuur haar goddelijke status kwijt. Volgens Van Buuren keert God dankzij de quantumfysica terug als alomvattende kiemkracht in de Natuur. Het idee dat alle natuurprocessen gehoorzamen aan de wet van afkoeling en verval moet volgens hem worden herzien. Aan afkoeling en verval gaat een dynamische impuls vooraf waaruit alle dingen ontstaan en die de energie levert voor alles wat groeit en bloeit. 'Vormkracht' is de motor van het universum

Samenleving

Het is aan ons,
Merlijn Twaalfhoven, € 21,99 paperback

In 'Het is aan ons' laat Merlijn Twaalfhoven zijn licht schijnen op hoe kunst kan helpen de wereld te veranderen. Eenieder van ons kan bijdragen aan het oplossen van kleine en grote wereldproblemen. Hoe dat werkt, laat Merlijn Twaalfhoven zien in dit bevlogen en onverbloemd idealistische boek. Als componist en theatermaker organiseerde hij overal ter wereld onalledaagse, prikkelende voorstellingen. We reizen met hem mee, naar een vluchtelingenkamp in Jordanië, een huiskamerfestival in Jeruzalem, een oude fabriek in Zaandam, de Carnegie Hall in New York en een VN-conferentie in Alpbach. Onderweg wordt duidelijk waarom schoonheid en verwondering een plek verdienen in ons dagelijks leven. Merlijn Twaalfhoven spoort ons aan de creatieve, speelse en onderzoekende houding die hij 'de kunstenaars mindset' noemt, wakker te schudden. Aanstekelijk en praktisch laat hij zien hoe we die kunnen inzetten voor een betere wereld. We hebben het allemaal in ons om iets van waarde te maken - en als we onze krachten bundelen, maken we het verschil. Het is aan ons!

De waarheid over Eva, hoe de ongelijkheid tussen vrouwen en mannen ontstond,
Carel van Schaik & Kai Michel, € 39,99 paperback

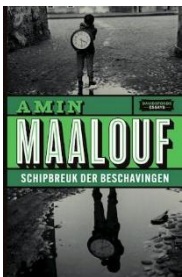
In het huidige debat over de positie van vrouwen valt op dat een van de belangrijkste vragen niet wordt gesteld: hoe heeft het zover kunnen komen dat vrouwen voor gelijkberechtiging moeten vechten? Tweeduizend jaar lang gaf de Bijbel het antwoord: omdat Eva liever op de slang vertrouwde dan op God, moesten al haar nakomelingen de man dienen. Ook de biologie gaf vrouwen lange tijd de schuld: ze waren nu eenmaal het zwakke geslacht. In hun nieuwe boek nemen bestsellerauteurs Carel van Schaik en Kai Michel twee miljoen jaar menselijke geschiedenis in ogenschouw. Aan de hand van de laatste inzichten uit de evolutiebiologie en de genetica, de archeologie, etnologie en godsdienstwetenschap leggen zij het complexe proces bloot dat vrouwen in het ongeluk stortte - maar dat ook allesbehalve goed was voor de man. Van Schaik en Michel laten zien waarom seksualiteit werd verketterd, trouw een uitvinding is van de man, en wat

het huwelijk, het gezin en het krachtenveld tussen man en vrouw tot de huidige dag infecteert. Met grote kennis van zaken beschrijven zij in dit meeslepende boek hoe de relatie tussen man en vrouw volkomen uit balans kon raken. Want de onderdrukking van de vrouw was allesbehalve natuurlijk

**Leugen & waarheid,
Bas Heijne, € 20,-- hardcover**

Waarom groeit het wantrouwen jegens de wetenschap? Waarom trekken mensen zich steeds minder aan van feiten? Waarom is identiteit zo'n heet hangijzer geworden, in de politiek en in ons eigen leven? Waarom kost het zo veel moeite de zwarte bladzijden van onze geschiedenis onder ogen te zien? Waarom verdwijnt religie niet? Waarom is racisme zo hardnekkig? Hoe komt het dat de mens zowel goedmoedig is als uitermate gewelddadig? Voor NRC Handelsblad ging vermaard essayist Bas Heijne op zoek naar het verhaal achter het dagelijkse rumoer en de krantenkoppen. Hij sprak met denkers en wetenschappers (onder anderen Peter Pomerantsev, Angela Saini, Elaine Pagels, Martin Hägglund en Géraldine Schwarz) over grote kwesties die het debat in onze tijd bepalen. Samen vormen deze gesprekken een diepgravend portret van onze verwarrende tijd. Waarbij ook de lezer zelf aan het denken wordt gezet.

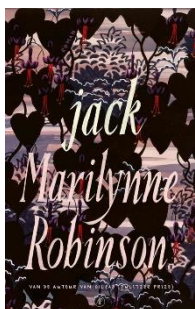
**Schipbreuk der beschavingen,
Amin Maalouf, € 24,95 paperback**

Al meer dan een halve eeuw reist Amin Maalouf de wereld rond en geeft hij zijn ogen de kost. Hij groeide op in de wereldse en welvarende steden Beiroet en Caïro, en zag hoe die steeds meer in de greep kwamen van religieuze radicalisering, nationalisme en geweld. Hij was in Saigon aan het einde van de Vietnamoorlog, en in Teheran toen de Islamitische Republiek werd uitgeroepen. Vandaag staan we, vreest hij, op de drempel van een wereldwijde schipbreuk, die alle domeinen van de beschaving treft. Amerika verliest elke morele geloofwaardigheid. Europa riskeert uiteen te vallen. De Arabische wereld zinkt weg in een diepe crisis met rampzalige gevolgen voor haar bevolking en voor de hele planeet. Om nog maar te zwijgen van de ernstige bedreigingen op het vlak van klimaat, milieu en gezondheid waar de aarde mee wordt geconfronteerd en die alleen kunnen worden aangepakt door middel van wereldwijde solidariteit. En laat het daar nu net aan ontbreken. Het is hoog tijd, vindt Maalouf, dat de mensheid zich de juiste vragen stelt, en er een antwoord op probeert te formuleren. In Schipbreuk der beschavingen treedt Maalouf op als geëngageerd toeschouwer en denker, als iemand die zijn eigen, persoonlijke ervaringen koppelt aan reflecties over een steeds veranderende wereld.

**Ministerie van de verbeelding,
Jet Bussemaker, € 22,99 paperback**

Politiek begint met idealen. Maar al te vaak eindigt ze met onbevredigende compromissen, gesloten onder druk van partijbelangen, lobbyisten, veranderlijke kiezers, mediadruk en smalle financiële marges. Ondertussen nemen de ongelijkheid en de onvrede toe, stokt de emancipatie van allerlei groepen, raken gelijke kansen voor iedereen uit beeld, groeien de extremen en denderd het neoliberalisme voort. Hoe die ontwikkeling te stoppen? En vooral: kan dat nog via de politiek? Jet Bussemaker barstte van de idealen toen ze de politiek inging. Maar als Kamerlid voor de PvdA, staatssecretaris en ten slotte minister, stootte zij regelmatig haar neus en zag mooie plannen verzanden. En intussen werd de kloof met de burger almaar groter. In Ministerie van Verbeelding legt Bussemaker op openhartige wijze rekenschap af van haar politieke carrière en trekt ze belangrijke lessen voor de toekomst. Ze pleit voor een creatieve, flexibele overheid met een hart, die zich niet blindstaart op bureaucratische cijfers, maar die haar burgers houvast biedt in complexe tijden. Het blijft niet bij een visie alleen, helder en overtuigend schetst ze de stappen om die te verwezenlijken. Het resultaat is een uniek, meeslepend en belangwekkend boek van een politica die haar idealen nooit heeft verloren.

**Jack,
Marilynne Robinson, € 22,50 paperback**

Gilead, jaren 50. Jack, een intelligente, rondzwervende alcoholist, en Della, een jonge, vrome lerares, worden onverhoeds ingesloten op een kerkhof, omdat ze beiden de tijd waren vergeten. Ze zijn gedwongen er de nacht door te brengen, en na enige aarzeling raken ze in een urenlang gesprek over diepgaande emoties en grote levensvragen. Er ontluikt een liefde, maar Jack is wit en Della is zwart, en vanwege de segregatie is een relatie verboden. Als hun verhouding aan het licht komt, ontregelt dit hun leven – wat vermag dan de liefde? Deze gedwarsboomde relatie tussen geheime geliefden toont de paradoxen van het Amerikaanse leven, toen en nu.

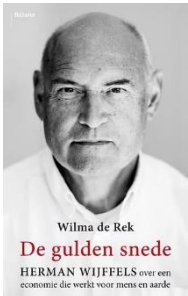

**Gedachten over onze tijd,
Tommy Wieringa, € 24,99 hardcover**

‘Ons boerenland is morsdood. Nauwelijks meer insecten, nauwelijks meer vogels, nauwelijks meer bodemleven. Landdegradatie. Het komt nu aan op radicale dienstbaarheid aan de aarde, zonder hoop op dankbaarheid of begrip van je medemens.’ Tommy Wieringa is niet alleen bezorgd over het boerenland, hij schrijft met dezelfde urgentie over onze cultuur, onze democratie en onze intellectuele vrijheid. De actualiteit is de aanleiding om zijn pen te scherpen, maar steeds weet hij dieper te raken door brandende kwesties in hun historische context te zien en

tegelijk een moreel appel te doen. Wieringa excelleert als columnist, zijn stukken geven een indringende analyse van de ontregelingen van onze tijd en zetten daarmee aan tot verder denken en het zoeken naar oplossingen.

**De gulden snede,
Wilma de Rek, € 15,00 paperback**

Herman Wijffels is bekend als 'de beste premier die Nederland nooit heeft gehad'. Hij was econoom, CDA-politicus, bestuurder (van de Wereldbank, de SER) en bankier. Al die tijd hield hij zich intensief bezig met de grote vraag van deze tijd: de toekomst van de aarde. Welke wereld geven we door aan de volgende generatie? Hoe zorgen we dat de aarde leefbaar blijft? Politiek, banken en de landbouwsector spelen in de ogen van Wijffels een cruciale rol bij het verduurzamen van de samenleving.

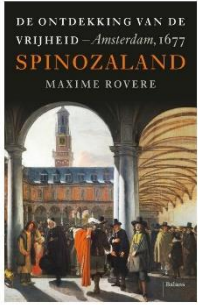
In dit boek ontvouwt Wijffels in gesprek met Wilma de Rek zijn verrassende en persoonlijke visie op de toekomst op het gebied van ecologie, economie en politiek. In die visie hebben sinds de industriële revoluties de 'masculiene', veroverende krachten de overhand gehad. Dat heeft geleid tot een gigantische stijging van de materiële welvaart, maar ook tot verwoesting van de aarde. De mensheid is toe aan een nieuwe fase in zijn ontwikkeling, waarin een evenwicht ontstaat met de 'feminiene', conserverende en verzorgende krachten: de gulden snede.

Geschiedenis

**De tuinen van Buitenzorg,
Jan Brokken, € 22,90 hardcover**

'De tuinen van Buitenzorg' is Jan Brokkens nieuwste boek. Toen de 23-jarige Olga en de twee jaar oudere Han in 1935 naar Nederlands-Indië verhuisden, was het alsof de ene na de andere wereld voor hen openging, in een bijna duizelingwekkend tempo. De eerste maanden brachten ze door op Java, later woonden ze in Makassar, waar Han als theoloog onderzoek deed. Het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog verwoestte de wereld waarin Olga en Han volledig waren opgegaan. In 1947 moesten ze terugkeren naar Nederland. Olga is de moeder van Jan Brokken vóór ze zijn moeder werd. Na het overlijden van zijn ouders overhandigde tante Nora hem de brieven en foto's die haar zus Olga haar vanuit Buitenzorg en Makassar schreef. Teder, sensitief en tastend zoekt Brokken in die brieven naar de vrouw die gedurende haar leven altijd een onbekende voor hem was gebleven. Brokken verweeft Olga's verhaal op ingenieuze wijze met beschouwingen over muziek, literatuur, cultuur en geschiedenis, zoals over componist Leopold Godowsky die in de ban raakte van de gamelan en de moeder van Hella S. Haasse, die de bekendste concertpianist van Indië was. 'De tuinen van Buitenzorg' is een juweel van een boek, van een schrijver op de toppen van zijn kunnen.

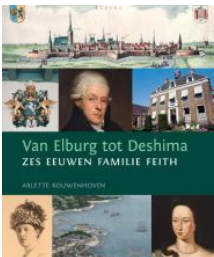

**Spinozaland, de ontdekking van de vrijheid,
Maxime Rovere, € 34,99 paperback**

Baanbrekend boek dat op erudiete wijze de wereld van Spinoza schetst: mannen en vrouwen die op zoek zijn naar vrijheid en de waarheid en hoe zij bijdroegen aan de radicale denkbeelden van de filosoof.

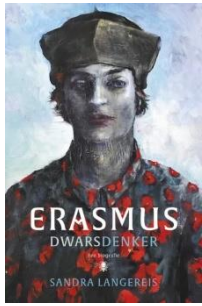
‘Spinozaland is méér dan een roman. Bovendien laat het zien dat deze eerste “spinozisten” allesbehalve wereldvreemde metafysici waren.’ – Wiep van

Bunge, hoogleraar in de geschiedenis van de filosofie Vaak wordt gedacht dat de Amsterdamse filosoof Spinoza, nadat hij door de joodse gemeenschap in de ban werd gedaan, in alle eenzaamheid tot zijn radicale en nog altijd zeer invloedrijke ideeën kwam. Maar niets is minder waar. Spinoza had veel vrienden, zowel binnen als buiten Nederland. Zij becommentarieerden zijn werk, en leverden een grote bijdrage aan de ontwikkeling van zijn denkbeelden. Velen van hen maakten deel uit van de kring verlichte geleerden, dichters en staatslieden uit de zeventiende eeuw, zoals Christiaan Huygens, Gottfried Leibniz en de gebroeders De Witt. Dit baanbrekende boek schetst op erudiete wijze de wereld van Spinoza: mannen en vrouwen die hartstochtelijk op zoek zijn naar vrijheid en naar de waarheid. We maken kennis met onder anderen de gedreven Saul Morteira, opperrabbijn van de joodse gemeenschap, die zijn briljante leerling Spinoza tot zijn grote spijt ‘de verkeerde kant’ op ziet gaan.

**Van Elburg tot Deshima,
Arlette Kouwenhoven, € 29,50 hardcover**

De familie Feith, bekend van de romantische dichter Rhijnvis Feith, hield als exponent van het Nederlands patriciaat eeuwenlang nauwkeurig haar stamboom bij. De diverse door de familie uitgegeven genealogieën bevatten korte biografieën van honderden leden, zeer beknopt maar wel in noten verwijzend naar talloze oude bronnen en archiefstukken. Bij bestudering van dit bronnenmateriaal veranderden de op papier wat stijve lieden met hun meestertitels en regentenbanen al gauw in mensen van vlees en bloed. Stoere mannen die hun veestapel beschermden tegen roofridders, diepgelovige types die hun mogelijk verblijf in het vagevuur afkochten met donaties aan de kerk, rechters die moesten oordelen over moordenaars en verkrachters. Pakhuismeesters en opperhoofden in de Oost, die het koopmansbloed van hun allereerste voorvaders in de aderen hadden stromen. Later plantage-eigenaars en managers van cultuurondernemingen, archivariissen met een passie voor lokale geschiedenis en oprichters van musea. Het was een bijzondere stoet mensen met elk afzonderlijk een even bijzonder levensverhaal. Maar bovenal kwam het besef dat aan deze familie heel veel Nederlandse geschiedenis kleeft. Dit boek vertelt het verhaal achter de familie Feith. Het toont de context waarbinnen de diverse generaties Feith hebben geleefd en hoe zij een deel van de Nederlandse geschiedenis mede hebben ingevuld.

**Erasmus, dwarsdenker,
Sandra Langereis, € 39,99 hardcover**

Erasmus is een van de grootste auteurs van Nederland en België, en zelfs van heel Europa. Hij verpersoonlijkt de overgang van de middeleeuwen naar de moderne tijd. Zijn betekenis voor de literatuur- én wetenschapsgeschiedenis is immens. Erasmus' duizenden brieven over onderwerpen als gewetensdwang en drukpersvrijheid hebben niets aan zeggingskracht

ingeboet.

Het grootste deel van Erasmus' leven en werk bleef tot nu toe onderbelicht. Sandra Langereis is de eerste biograaf die zijn levensverhaal recht doet door zijn enorme briefwisseling op de voet te volgen en de wording van zijn complete literaire erfenis te beschrijven. Ze toont hem als de sprankelende auteur van de Lof der zothed en als brutale bijbelwetenschapper die het net zo hevig aan de stok kreeg met inquisiteurs als met Luther. Erasmus' levensverhaal werpt licht op een bewogen tijdvak: een eeuw van felle humor en grof geweld, van religieus fanatisme en strijd voor intellectuele vrijheid. Deze rijke biografie maakt de actualiteit van geschiedenis invoelbaar.

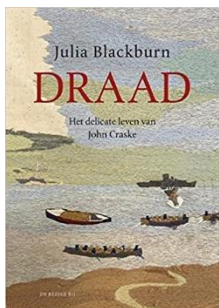
Nooit kwam Erasmus geestiger, slimmer, scherper, dapperder, dwarser, bozer, banger en, in één woord, menselijker in beeld. En niet eerder werd Erasmus' tijd levendiger voor het voetlicht gebracht dan in deze biografie.

Kunst

**Zuid-Nederlandse miniatuurkunst,
€ 19,95 paperback**

In Zuid-Nederlandse miniatuurkunst. De mooiste verluchte handschriften in Nederlands bezit wordt een rijkdom ontsloten aan verluchte handschriften die gedurende de Middeleeuwen in de Zuidelijke Nederlanden zijn gemaakt en die in de loop der eeuwen in Nederlandse openbare collecties terecht zijn gekomen. Dit onbekende culturele erfgoed wordt getoond in een breed panorama dat reikt van de tiende tot het begin van de zestiende eeuw. Aandacht wordt besteed aan de rijkversierde gebedenboeken voor privédevotie en de prachtige geïllustreerde teksthandschriften van groot formaat die ontstonden tijdens het mecenaat van de Bourgondische hertogen en de navolging daarvan door adel, hovelingen en burgers. De nadruk ligt op cultuurhistorische en kunsthistorische aspecten. Aan de orde komen onderwerpen als het Gulden Vlies, contacten tussen Noord- en Zuid-Nederland, pelgrimstekens en de overgang van handschrift naar druk.

**Draad, het delicate leven van John Craske,
€ 30,99 paperback**

John Craske, een visser uit Norfolk, wordt in 1917 op 36-jarige leeftijd ernstig ziek, waardoor hij vaak in een staat verkeert waarin hij zich niet bewust is van zijn omgeving. Hij kan niet langer werken en begint schilderijen te maken van de zee, van boten en de kustlijn. Noodgedwongen brengt hij steeds meer tijd in bed door en hij begint borduurwerken van de zee te maken. Meer is er niet bekend over John Craske. Julia Blackburns verhaal van zijn leven is dan ook veel meer dan een standaardbiografie. Draad is een ingetogen beschouwing over kunst en roem en onderzoekt het wezenlijke van tijd en sterfelijkheid, rijk geïllustreerd met de schilderijen en borduurwerken van John Craske.

Wereldreligies

**In de huid van de Boeddha,
Paul van der Velde, € 24,99 paperback**

De Boeddha is te vinden in interieurs en tuinen, woorden als 'mindfulness' en 'zen' zijn volkomen ingeburgerd en meditatiecursussen bestaan in talloze varianten, van intensieve retraiteweekenden tot 'buddhism light' in wellnesscentra. Wat zoeken moderne westerlingen – die zichzelf zo vaak als 'niet-religieus' beschouwen – eigenlijk in het boeddhisme? Een ding is zeker: de ideeën die wij erover hebben, kloppen vaker niet dan wel. Het boeddhisme is niet zonder meer de 'antistressreligie' die het Westen er graag van maakt. Hoewel de Boeddha vaak met een subtiele glimlach wordt afgebeeld was hij bepaald geen vrolijk mens. In dit boek keert Paul van der Velde terug naar de bronnen en neemt de lezer mee op zoek naar de veelkleurigheid van de leer en de uitwassen ervan. Man en vrouw gelijk? Geen sprake van. Vredelievend en geweldloos? Zeker niet. In de huid van de Boeddha is een fascinerende zoektocht door de wereld van het boeddhisme die Van der Velde al een leven lang bestudeert, en die telkens leidt tot nieuwe ontdekkingen.

Spiritualiteit

**Rilke en de wijsheid,
Jan Oegema, € 24,99 paperback**

Rainer Maria Rilke (1875-1926) is een kunstenaar met talent voor leraarschap. Met even originele als bedachtzame formuleringen – 'Leef nu uw vragen' – dwingt hij zijn lezers na te denken over het leven, hún leven. In dat opzicht doet hij niet onder voor bijvoorbeeld Socrates of Meister Eckhart. Dit is een boek met gedichten, briefcitaten, filosofie en een meditatieoefening uit 1905. Het schetst Rilkes ontwikkeling als leraar en vertelt hoe hij zelf als jonge kunstenaar twee leraren vindt, Lou Salomé en Auguste Rodin. De een maakt van hem een Jugendstilhipster met gewaagde ideeën over religie en seksualiteit. De ander een harde werker die hecht aan discipline en aandachtig waarnemen.

Rilke als leerling én leraar: dat is een interessante invalshoek, ook omdat hij in beide rollen zo veel gezichten laat zien. Hij is een zeldzaam type Meister, iemand die moet dulden dat hij blijft veranderen en hooguit geschikt is als richtingwijzer. Zijn thema's zijn natuur, liefde en rouw. Zijn grondbegrip is innerlijkheid. Zijn grootste mantra de eenheid van leven en dood. Maar wat die mantra betekent?

Het wordt tijd opnieuw na te denken over de kunstenaar als leraar. En over bewondering en afhankelijkheid, want zoals Nietzsche zegt: er zijn mensen die je meer kunt vertrouwen dan jezelf.

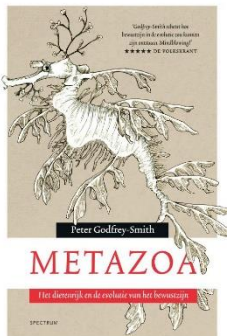
Mystiek

**De wolk van niet-weten, anoniem,
vertaling de monniken van de Abdij van Egmond € 24,90 paperback**

De wolk van niet-weten is een mystieke klassieker uit de waanzinnige veertiende eeuw. Het is een tijd van ingrijpende cultuurveranderingen, vernietigende pestepidemieën, oorlogen en dramatische kerkscheuringen. In Europa ontstaat een grote opleving van het religieuze leven. De onbekende Engelse schrijver van De Wolk is een tijdgenoot van meester Eckhart, Jan van Ruusbroec en Geert Grote.

Levende aarde

**Metazoa,
Peter Godfrey – Smith € 22,99 paperback**

In dit boek duikt wetenschapsfilosoof en diepzeeduiker Peter Godfrey-Smith letterlijk en figuurlijk in de evolutie van het bewustzijn. Waar Godfrey-Smith zijn vorige boek Buitengewoon bewustzijn specifiek keek naar het bewustzijn van de octopus, kijkt hij nu naar dieren in het algemeen. Al voert zijn voorliefde voor duiken ons ook ditmaal herhaaldelijk de diepte in. Levendige beschrijvingen van ontmoetingen met dieren worden

afgewisseld door de laatste inzichten uit de biologie en technologie, evenals filosofische reflecties. Het resultaat is een rijk en levendig verhaal dat het mysterie van het dierenbewustzijn verklaart op heel toegankelijke en meeslepende wijze.

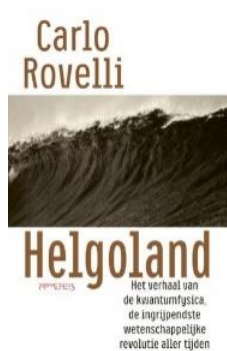

**Reizend groen,
Stefano Mancuso € 22,99 hardcover**

Ze houden zich niet aan grenzen van botanische tuinen of parken, ze laten zich niet tegenhouden door muren oceanen en ze blijven altijd op zoek naar nieuwe territoria. Heel veel planten waarvan wij nu menen dat ze tot onze inheemse flora en bij ons landschap behoren, zijn oorspronkelijk afkomstig uit verre oorden. Het zijn in feite migranten, goed geïntegreerde vluchtelingen. In Nederland bijvoorbeeld waren de vlinderstruik, de appelbes, het Amerikaanse krentenboompje en de beuk in de vijftiende eeuw nog

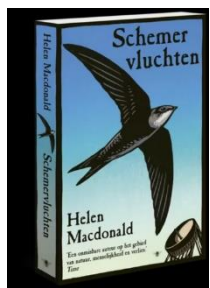
onbekend. Waarom, vraagt Mancuso verder, noemen wij planten die heel succesvol zijn in het bezetten van nieuwe territoria 'invasief'? Welbeschouwd vormen vele van deze indringers nu de inheemse flora en zijn ze inmiddels een fundamenteel onderdeel van ons levensbepalende ecosysteem. Mancuso vertelt over zaden die zeereizen van duizenden kilometers overleven, van soorten die het beleg van Massada hebben meegemaakt, of na duizenden jaren in de permafrost te hebben gesluimerd nog steeds kiemkracht hebben. Een verrassende reis door de tijd, waarbij steeds de nadruk ligt op de natuurlijke drang tot overleven en expansie.

Helgoland,
Carlo Rovelli, € 20,99 paperback

Op Helgoland, een kaal eiland in de Noordzee, een bij uitstek geschikte plaats om extreme ideeën te ontwikkelen, gaf de 23-jarige Werner Heisenberg de aanzet tot wat volgens velen de ingrijpendste wetenschappelijke revolutie aller tijden is geweest: de kwantumfysica.

In de loop van de daaropvolgende eeuw werd het steeds duidelijker dat de kwantumtheorie schokkende en verontrustende ideeën in zich bergt, zoals spookachtige kansgolven en ver van elkaar verwijderde objecten die op magische wijze verbonden blijken. Tegelijkertijd is ze talloze malen experimenteel bevestigd, hetgeen heeft geleid tot een enorme verscheidenheid aan toepassingen. Men mag wel stellen dat de wereld van nu wordt geregeerd door deze theorie, terwijl ze toch nog altijd uiterst geheimzinnig is. In Helgoland vertelt Carlo Rovelli glashelder de avontuurlijke en door controversen gekenmerkte ontwikkeling van de kwantumtheorie. Ook geeft hij een nieuwe visie op de theorie: die is volgens Rovelli aanleiding om nog steeds onopgeloste fundamentele kwesties omtrent de aard van de fysische werkelijkheid, en daaruit voortvloeiend ook die van onszelf, in een nieuw en verrassend perspectief te onderzoeken.

Schemervluchten,
Helen Macdonald, € 22,99 paperback

In Schemervluchten zijn Helen Macdonalds mooiste naturessays bijeengebracht, over onder meer heimwee naar het oude platteland, zwanen vangen, paddenstoelen plukken, knokkende hazen en zonsverduisteringen. Haar essays zijn kalme overpeinzingen over gevangenschap, vrijheid en vluchten. Macdonald neemt de lezer mee op een persoonlijke reis: ze observeert de massale trek van zangvogels vanaf de top van het Empire State Building, ziet tienduizenden kraanvogels op hun vlucht boven Hongarije en gaat op zoek naar de laatste wiewaal in Suffolk. Subtiel laat ze zien dat we van de natuur kunnen leren en er troost uit kunnen putten. Schemervluchten is een aangrijpend en diepzinnig boek van een van de beste natuurschrijvers van deze tijd.

**Een tuin barstensvol bloemen,
Lucy Bellamy, € 24,95 hardcover**

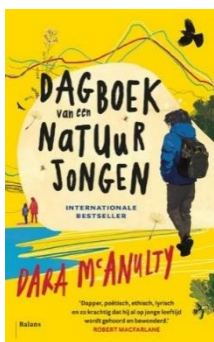
Wil je een florerende bloementuin maar weet je niet goed waar te beginnen? Heb je niet meer dan een klein lapje grond of denk je dat je geen groene vingers hebt? Auteur Lucy Bellamy legt uit hoe je zelfs op de kleinste postzegel een bloemenzee kunt creëren. Met haar voorkeur voor vaste planten bewijst Bellamy dat je budgetvriendelijk en onderhoudsarm een tuin kunt aanleggen, die elk jaar alleen maar mooier wordt. En dat, als je bij je plantenkeuze rekening houdt met vorm, (uiteindelijke) hoogte, kleur, bloeiseizoen en de aantrekkingskracht op vlinders, bijen en andere insecten, je de trotse bezitter wordt van een duurzame, beestjes minnende bloementuin, die het hele jaar door aantrekkelijk is. Een tuin barstensvol bloemen is zeer geschikt voor de beginnende tuinier. De prachtige foto's zijn van de vermaarde tuinfotograaf Jason Ingram. In deze mooie, luxe uitvoering (hardcover) is dit boek een prachtig cadeau, voor jezelf of een ander.

**Oude granen, nieuw brood,
Noor Bas, Ineke Berentschot e.a., € 29,95 hardcover**

Oude granen, nieuw brood bevat 55 broodrecepten, een paar glutenarme/glutenvrije recepten inclusief. Daarnaast staan de oude granen zelf, hun geschiedenis, eigenschappen en manier van telen centraal.

Dit boek is geschikt voor de thuisbakkers en voor de professionele bakkers, die met oude granen en met Nederlands graan willen werken. Het boek reikt allerlei technieken aan om van deze granen mooi brood te bakken. In het boek staan 55 broodrecepten. De granen die de hoofdrol spelen: eenkoorn, emmer, rivet, spelt en gewone tarwe, als ook rogge en tritordeum. Het boek bevat ook recepten voor glutenarme en glutenvrije broden, met bijvoorbeeld haver, gerst en boekweit. Het boek is ook bestemd voor wie alles wil weten over de lange historie van granen en hoezeer de mens hiermee verbonden is. Je leest over elke aparte tarwesoort - van eenkoorn tot en met de gewone tarwe - over rogge en andere granen, en over pseudogranen. Over hoe oude granen verdwenen, hoe landrassen verdwenen. En hoe belangrijk het is om ze uit de vergetelheid te halen en om ze uit te zaaien. Dat zie je overal ter wereld gebeuren. Tot slot lees je wat er specifiek is aan het telen van oude granen, hoe bijzonder het is dat we nog zoveel molens in ons land hebben, die hier meel van kunnen malen. Je ziet hoe uit de teelt van oude granen nieuwe verbanden voortvloeien tussen teler, molenaar, bakker en consument.

**Dagboek van een natuurjongen,
Dara McAnulty, € 22,99 paperback**

Bestseller en internationaal fenomeen. Filmrechten verkocht. Winnaar Wainwright Prize 2020 'Een onmisbaar boek, dat in feite tijdloos is. Het gaat over pijn, over passie, schoonheid en verbinding.

Een beeldend, ongepolijst, levendig en prachtig geschreven dagboek waarin de wereld en de natuur worden verkend vanuit het perspectief van een autistische tiener, natuurbeschermer en milieuactivist.

Rouwverwerking

Een kwestie van dood en leven, Irvin D. Yalom & Marilyn Yalom, € 22,99 paperback

De internationaal vermaarde psychiater en bestsellerauteur Irvin D. Yalom wijdde zijn werkende leven aan het begeleiden van mensen met angsten en verdriet, maar werd nooit geconfronteerd met de noodzaak zichzelf bij te staan. Totdat zijn vrouw, schrijfster Marilyn Yalom, ongeneeslijk ziek bleek. In *Een kwestie van dood en leven* vertellen Marilyn en Irvin hoe ze een grote en onvermijdelijke opgave aangingen: voor haar de taak om goed te sterven, voor hem om zonder haar verder te leven. De Yaloms waren in veel opzichten bevoorrechte mensen: ze hadden een liefdevol gezin, een huis in Californië onder een schitterende eikenboom, een grote vriendenkring, een enthousiast wereldwijd lezerspubliek en een lang, harmonieus huwelijk. Maar opeens viel de schaduw van de dood over alles heen. Om en om beschrijven ze hun laatste maanden samen en Irvin zijn eerste maanden alleen. Zo geven ze een zeldzaam inkijkje in het leven na de confrontatie met de dood en na het verlies van een geliefde. In dit indringende boek stellen ze universele vragen over intimiteit, liefde en rouw, met de levenswijsheid van twee mensen die diep over alles hebben nagedacht. *Een kwestie van dood en leven* is een zoektocht naar steun, troost en een zinvol leven.

Muziek

Op vleugels, nieuwe liederen, Sytze de Vries, € 29,50 hardcover

'Op vleugels' is de nieuwe zangbundel van Sytze de Vries met vele nieuwe, prachtige kerkliederen die nog niet eerder in zijn bundels verschenen. Het zijn vooral eigen teksten; maar er staan ook nieuw vertaalde liederen in, waaronder mooie Engelse en Duitse kerkliederen. De taal van Sytze de Vries ontvonkt aan de taal van de Schrift, en aardt in wie en wat wij zijn. De melodieën zijn klassiek, of op maat voor de nieuwe liederen gecomponeerd.

En de samenzang krijgt vleugels met de apart verkrijgbare begeleidingsbundel. SYTZE DE VRIES is theoloog, predikant en dichter, en hofleverancier van kerkliederen. Van zijn hand verschenen eerder "Jij, mijn adem" en de twee delen "Het liefste lied van overzee" met bekende Engelste kerkliederen in moederstaal.